

Inbjudan till samverkan i 2022 års SOM-undersökning

SOM-institutet bjuder in forskare och forskningsprojekt till samverkan i 2022 års nationella SOM-undersökning. Sista dag för ansökan är *måndagen den 4 april*.

[Ansök om forskningssamverkan via SOM-institutets webbsida](#)

SOM-institutet är en del av svensk forskningsinfrastruktur och verkar som en oberoende undersökningsorganisation vid Göteborgs universitet. I 36 år har SOM-institutet genomfört årliga representativa frågeundersökningar bland boende i Sverige. Syftet är att systematiskt studera allmänhetens vanor och attityder inom samhälle, politik och medier. SOM-institutet strävar efter att kombinera närhet till den internationella forskningsfronten med stark närvaro i svensk samhällsdebatt. Resultat från undersökningen presenteras regelbundet i såväl internationella tidskrifter som i offentliga utredningar och rapporter.

Att samverka med SOM-institutet

SOM-undersökningen gör det möjligt för forskare och forskningsprojekt att delta med frågor i representativa medborgarundersökningar av hög kvalitet. SOM-institutet ansvarar för att planera och genomföra fältarbetet i enlighet med de bästa tillgängliga kunskaperna om surveymetodik. Arbetet med att fastställa enkätfrågor sker i dialog mellan forskningsprojekten och SOM-institutet. Kostnaden för att samverka i SOM-undersökningen varierar beroende på hur omfattande forskningsprojektets enkätfrågor är.

SOM-institutet strävar efter att bygga långsiktig forskningssamverkan genom att knyta forskare och forskargrupper till datainsamlingsarbetet, seminarieverksamheten och publikationerna. Samverkande forskare får utöver de data som samlats in genom egna enkätfrågor också exklusiv tillgång till ett stort antal bakgrundsfrågor och generella samhällsindikatorer (ex. medievanor, fritidsaktiviteter och politiska preferenser). Ett år efter fältarbetets slut deponeras data vid Svensk Nationell Datatjänst och görs därmed tillgängliga för studenter och andra forskare.

Kostnad för samverkan

Kostnaden för att samverka i SOM-undersökningarna omfattar ett samverkansbidrag som täcker omkostnaderna för datainsamling. Det inbegriper etikprövning hos Etikprövningsmyndigheten, undersökningsledning, datainsamling, kodning, färdigställande av data, utvärdering och dokumentation av undersökningen samt deponering av data hos Svensk Nationell Datatjänst.

Exakt kostnad för samverkan beräknas med hänsyn till enkätfrågornas omfattning och utrymme. Som exempel kan nämnas att ungefärlig nettokostnad för ett frågebatteri om fem frågeitems med fasta svarsalternativ (motsvarande ca ¼ formulärsida i A4) uppgår till mellan 45 000 och 60 000 kr. Frågor med öppna svarsalternativ medför extra kostnader.

Samverkansbidraget omfattar inte konstruktion, anpassning eller eventuell utprovning av helt nya (dvs. i SOM-undersökningarna ej tidigare validerade) frågeinstrument. Om nya frågor ska tas fram utgår ett kostnadstäckningsbidrag om maximalt 15 000 kr per fråga/frågebatteri.

Om SOM-undersökningen 2022

Datainsamlingen för SOM-undersökningarna sker varje höst genom en kombinerad post- och webbenkät som sänds ut till sannolikhetsurval av befolkningen i åldrarna 16–85. Den nationella SOM-undersökningen genomförs som flera parallella editioner med delvis olika frågesammansättningar. Samverkande forskare och projekt deltar i regel med frågor i en av dessa editioner. För varje edition dras ett slumpmässigt befolkningsurval om ca 3 500 personer.

SOM-undersökningen 2022 går i fält i september och avslutas vid årsskiftet. Under den perioden genomförs en rad påminnelseinsatser för att säkerställa högsta möjliga datakvalitet. En detaljerad metodöversikt över undersökningarnas genomförande ges i *Den nationella SOM-undersökningen 2020 – en metodöversikt* (SOM-rapport 2021:02) samt i *Ingen anledning till oro?* (2021, Andersson m.fl.). All dokumentation av SOM-undersökningarna, inklusive metodrapporter och formulär, finns tillgängliga på SOM-institutets webbsida: www.gu.se/som-institutet/som-undersokningarna.

Undersökningar via webbpanel

Forskargrupper inom många discipliner har idag ett växande behov av paneldata och möjligheter att genomföra experiment. Sedan 2017 erbjuder SOM-institutet även forskningssamverkan i *Medborgarpanelen* som är Sveriges största akademiskt drivna webbpanel. *Medborgarpanelen* lämpar sig framför allt för undersökningar som följer grupperns åsikter eller beteende över en viss tidsperiod, genom att tillfråga samma personer via webbenkäter vid upprepade tillfällen (s.k. paneldata). Den lämpar sig också för experimentstudier och för att undersöka specifika delpopulationer. *Medborgarpanelen* består i dagsläget av ca 70 000 aktiva deltagare.

För mer information om forskningssamverkan i *Medborgarpanelen*, besök www.gu.se/som-institutet/medborgarpanelen eller mejla till samverkan@medborgarpanelen.gu.se.

Tidsplan för SOM-undersökningen 2022

- **4 april 2022:** deadline för ansökan om forskningssamverkan. Ansökan görs via SOM-institutets webbsida (<https://www.gu.se/som-institutet/samverkan/stall-fragor-i-som-undersokningarna/forskningssamverkan>). *OBS! Ansökningar som inkommer efter den 4 april kommer inte att behandlas.*
- **2 maj 2022:** besked från SOM-institutet om samverkan.
- **3 maj till 23 juni 2022:** SOM-institutet arbetar med att fastställa enkätfrågor/frågeinstrument. Arbetet sker i dialog med samverkande forskningsprojekt.
- **Augusti 2022:** frågeformulären skickas till tryck och webbenkäter konstrueras.
- **September till december 2022:** SOM-undersökningarna är i fält.
- **Hösten 2022:** kontrakt skrivs med samverkande projekt.

- **Februari 2023:** SOM-institutets årliga utvärderingskonferens, dit samverkande forskare bjuds in. Vid konferensen görs en grundlig genomgång av frågor kopplade till metod. Samverkande projekt presenteras liksom de första analyserna av data från 2022 års SOM-undersökning. Konferensen resulterar i validerade datamängder och publiceringsplan.
- **Mars 2023:** datafil och kodbok levereras till ansvarig forskare för samverkansprojekt.
- **Mars 2024:** data från SOM-institutets undersökningar 2022 görs tillgängliga för forskare och studenter genom Svensk Nationell Datatjänst (www.snd.gu.se).

Ansökan och kontaktuppgifter

Ansökan om forsknings-samverkan i 2022 års SOM-undersökning görs via [ett webbformulär på SOM-institutets webbsida](#) senast den 4 april.

I ansökan anges:

- 1) forskningsprojektets övergripande syfte och frågeställningar,
- 2) förslag till konkreta enkätfrågor/frågeinstrument (eller utkast till sådana), samt
- 3) information om vilka övriga variabler (bakgrundsfrågor) som projektet behöver och vilken typ av analyser som planeras.

SOM-institutet förbehåller sig rätten att inte behandla ansökningar som är ofullständiga eller som inkommer efter deadline den 4 april. Endast ansökningar som lämnats in via webbformuläret kommer att behandlas.

Om du har frågor om 2022 års SOM-undersökning är du välkommen att kontakta oss! Tidigare formulär och publikationer finns tillgängliga på webbsidan www.gu.se/som-institutet/som-undersokningarna. Där finns också en förteckning över pågående och tidigare samverkansprojekt.

Med hälsningar från SOM-institutet,

Johan Martinsson
Docent
Föreståndare för SOM-institutet
031-786 5148
johan.martinsson@som.gu.se

Patrik Öhberg
Docent, forskare
Ansvarig forskare för SOM-undersökningen 2022
031-786 4585
patrik.ohberg@som.gu.se